

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌میسری، پلاک ۲۲ • تلفن:۵۴ و ۸۸۹۳۲۷۰ • نمابر:۸۸۹۲۵۴۶۷

تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸

توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۰۹۳۸۵۲۲۱۰۱۶ • چاپ: مصمیم

شرق

روزنامه

چهارشنبه ۱۶ مهر ۱۴۰۴ • ۱۵ ربیع‌الثانی ۱۴۴۷ • ۸ اکتبر ۲۰۲۵ • سال بیست‌ودوم • شماره ۵۲۲۳ • ۱۲ صفحه • اذان ظهرتهران ۱۱:۵۶ • اذان مغرب ۱۷:۵۶ • اذان صبح فردا ۴:۴۲ • طلوع آفتاب ۶:۰۶

www.sharghdaily.com

aparat:tasvirshargh

Telegram:SharghDaily

youtube:sharghdaily

twitter:sharghdaily

instagram:sharghdaily1

دانش‌آموزان روستای کلاته ایریشم بخش چرگلان استان خراسان شمالی در قالب برنامه‌ای آموزشی و فرهنگی، با حضور در منطقه مرزی کلاته ایریشم، ضمن یادآوری در مسیرهای تعیین‌شده، با اصول، مقررات و اهمیت قوانین مرزی آشنا شدند؛ تجربه‌ای میدانی که هم آگاهی‌بخش بود و هم انگیزه‌ساز برای شناخت بهتر از نقش مرزها در امنیت و تعاملات ملی.

عکس: مهدی علیرزاده‌ایسنا

نمایش نفرت و تحقیر انسانیت

محمودفاضلی

بازداشت‌شده تاکید کرده که نیروهای اسرائیلی به‌شدت با تئویرگ بدرفتاری کرده و او را شکنجه داده‌اند. اما اسرائیل این گفته‌های آنان را رد کرده و مدعی شده است تئویرگ و دیگر فعالان در سلامت و در امنیت کامل هستند. «گرتا تئویرگ» در گذشته نیز در ناوگان آزادی غزه شرکت کرده بود.

اعتراض یونان

وزارت خارجه یونان در بیانیه‌ای اعلام کرد در یادداشتی برای سفیر اسرائیل در آتن، مراتب اعتراض خود را به رفتار غیرقابل قبول «ایتامار بن گویر»، وزیر امنیت داخلی اسرائیل، با فعالان ناوگان جهانی پایداری اعلام کرده است. اسرائیل ۲۷ شهروند یونانی را که در ناوگان پایداری شرکت دارند، بازداشت کرده و اکنون وضعیت سلامت آنها خوب است. در این یادداشت اعتراضی، از اسرائیل خواسته شده به‌سرعت اقدامات لازم را در این زمینه انجام داده و به

روند اخراج فعالان صلح

اسرائیل می‌گوید چهار فعال ایتالیایی را که بخشی از ناوگان کمک‌رسانی به غزه بودند، اخراج کرده است. این ناوگان پس از آنکه ارتش اسرائیل در آب‌های بین‌المللی کشتی‌هایش را توقیف کرد، فراخوانی برای کمک صادر کرده و این اقدام را جنایت جنگی دانست. کشتی «الضمیر» در دوم ماه می گذشته درحالی‌که برای حرکت به سمت غزه آماده می‌شد، به وسیله یک پهپاد در نزدیکی «مالت» مورد حمله قرار گرفت. این کشتی پس از انجام تعمیرات و نگهداری لازم پس از حمله پهپادی اسرائیل که باعث ایجاد سوراخ در بدنه و آتش‌سوزی در دماغه آن شد، به حرکت درآمده بود. اسرائیل نیز اعلام کرد «گرتا تئویرگ»، فعال سوئدی، به همراه شهروندان یونانی که در کشتی‌های ناوگان صمود به دست اسرائیل بازداشت شده بودند، وارد یونان شدند. در مجموع ۱۶۵ فعال با یک پرواز از اسرائیل اخراج شدند. تئویرگ در میان بیش از ۴۰۰ فعال، نماینده پارلمان و وکیلی بود که پس از حمله نیروهای اسرائیلی به این ناوگان بازداشت شدند. برخی از بازداشت‌شدگان از اراضی اشغالی اخراج شدند، اما برخی دیگر هنوز بازداشت هستند. تئویرگ به مقامات سوئدی اعلام کرد در سلولی آورده به ساس نگهداری شده و غذا و آب کافی به او داده نشده است. یکی دیگر از افراد

در حالی کشتی‌های ائتلاف ناوگان آزادی «صمود» به‌عنوان بخشی از تلاش‌هایش برای شکستن محاصره غزه از سوی اسرائیل، به سفر خود به سمت غزه و در آب‌های بین‌المللی به سمت غزه در حرکت بودند که اسرائیل ۴۲ کشتی را توقیف کرده و صدها نفر از فعالان حاضر در این کشتی‌ها را بازداشت کرد. اسرائیل با تأیید این حمله اعلام کرد حاضران در این ناوگان جهانی را دستگیر کرده و آنها را به کشورهایشان بازمی‌گرداند. به گفته کمیته بین‌المللی شکستن محاصره غزه، تعدادی از بازداشت‌شدگان ناوگان از لحظه بازداشت، اعتصاب غذای نامحدود خود را اعلام کرده‌اند. تعداد زیادی از فعالان این کاروان به فضات دادگستری گفته‌اند به وسیله پلیس اسرائیل مورد خشونت و توهین قرار گرفته، از حق مشورت با وکیل محروم بوده و پلیس اسرائیل حجاب آنها را به زور برداشته است. به گفته اعضای این ناوگان، برای جنایتکاران نسل‌کشی عجیب نیست که وزیرشان در مقابل فعالان ۵۰ کشور در سراسر جهان، در محاصره محافظانش، ظاهر شود و لاف بزند. این رژیم با وجود کنترل تصاویر، نتوانست بیش از ۲۵ ثانیه فیلم‌برداری کند، بدون اینکه شعار «آزادی برای فلسطین» شرکت‌کنندگان را نشنود. قهرمانان ناوگان با شعارهای خود برای غزه و فلسطین گوش این رژیم مطرود را کر و آنها را در طول سفر یک‌ماهه وحشت‌زده کرده‌اند. جهان باید این قانون‌شکنی‌های وحشیانه را متوقف کند و به نسل‌کشی پایان دهد و توجیه‌گران این جنایت‌ها را مواخذه کند.

خبر

تازه‌ترین مستند حسین دهباشی به‌زودی اکران می‌شود

«ایران‌شهر»؛

بازخوانی جنگ ۱۲روزه

وقتی «بحران» دیگر تیت‌ر روزنامه‌ها نیست، بلکه جزئی از زندگی ما شده است، پرسشی دوباره خود را نشان می‌دهد: اگر روزی ایران با جنگی نو مواجه شود، آیا ما آماده‌ایم؟ این پرسش نقطه شروع پروژه جدید حسین دهباشی است؛ مستندسازی که با بازخوانی جنگ ۱۲روزه، از تاریخ به‌عنوان آینه‌ای برای اکنون استفاده می‌کند. در سال‌هایی که ایران با فشارهای متنوعی از بحران‌های محیطی تا اقتصادی روبه‌رو بوده، پروژه تازه دهباشی فرصتی نو برای تأمل فراهم می‌آورد؛ بازخوانی جنگ ۱۲روزه، از درون تجربه، تحلیل و روایت چهره‌های تأثیرگذار. حسین دهباشی یکی از تاریخ‌نگاران معاصر ایران است که در کارنامه‌اش مجموعه‌گفت‌وگوهای «خشت خام» را دارد، پروژه‌ای گفت‌وگومحور به سبک تاریخ شفاهی که مصاحبه با شخصیت‌های سیاسی، فرهنگی و اجتماعی را در دستور کار قرار داده است. در خشت خام، دهباشی با افراد متنوعی گفت‌وگو کرده؛ از فائزه هاشمی تا صادق زیباکلام، از ابراهیم یزدی تا مسعود کیمیایی. این پروژه باعث شد مخاطبان با لایه‌های گوناگون تاریخ معاصر آشنا شوند؛ کسانی که اغلب صدایشان در روایت رسمی کمتر شنیده شده است. او همواره بر اهمیت گفت‌وگو تأکید کرده و برداشت او این است که تاریخ نه صرفاً بازگویی رویدادها، بلکه بستری است برای فهم نقش انسان‌ها، انتخاب‌ها و خطاها در مسیر زمان.

● **بازسازی جنگ با چشم متکثر:** ابتدای کار، ایده اصلی پروژه از این قرار بود که جامعه اگر بتواند آمادگی ذهنی و روانی نسبی برای مواجهه با بحران‌های بزرگ مانند جنگ پیدا کند، مقاومت فرهنگی و روانی آن تقویت می‌شود؛ اما آنچه در نهایت شکل گرفت، فراتر از آمادگی ذهنی بود. مجموعه‌ای از مصاحبه‌ها و روایت‌ها که می‌گویند ابعاد کمتر دیده‌شده جنگ را بازنمایی کنند. در این مستند، گفت‌وگو با افراد شناخته‌شده‌ای از سیاست، امنیت، رسانه، اقتصاد، روان‌شناسی و فرهنگ صورت گرفته است. کسانی که هرکدام از دیدگاهی متفاوت به تجربه جنگ نگاه کرده‌اند. از پرسش‌های امنیتی و اطلاعاتی درباره آمادگی و غافلگیری تا تحلیل‌های تاریخی درباره پیشینه و زمینه‌های بروز ماجرا. از واکنش مردم و تأثیر جنگ بر زیست اجتماعی تا بررسی نقش اقوام و مباحث وحدت ملی. همه اینها در کنار هم، تصویری چندوجهی از تجربه جنگ ارائه می‌دهند. دهباشی در این پروژه نشان می‌دهد جنگ نه‌فقط صحنه نبرد نظامی، بلکه میدان تأثیرگذاری بر ذهن، روایت، فرهنگ و اجتماع است.

● **اکران و نقد:** نمایش عمومی مجموعه مستند ایران‌شهر که با همیاری نهادهایی همچون مؤسسه روایت فتح، انجمن مطالعات فرهنگی ایران، خانه اندیشمندان علوم انسانی و دانشگاه علامه طباطبائی ساخته شده، قرار است از اواسط مهرماه سال جاری در فضای مجازی آغاز شود. اما قبل از آن، برنامه‌هایی از نمایش خصوصی، نقد و بررسی در محافل دانشگاهی و فرهنگی تدارک دیده شده است. موزه تصاویر معاصر، خانه روزنامه‌نگاران، دانشگاه علامه طباطبائی و مراکز فرهنگی در تهران مکان‌هایی هستند که «ایران‌شهر» در آنجا اکران می‌شود. در این محافل، علاوه بر نمایش، میزگرد و گفت‌وگو بین مخاطبان، کارشناسان و سازندگان امکان‌پذیر خواهد بود تا تحلیل و تأمل جمعی صورت گیرد.

● **امید پژوه در وضعیت کنونی:** در حالی که کشور با تنش‌های زیست‌محیطی، بحران آب، فرونشست، فشار اقتصادی و نوسان سیاست خارجی دست به گریبان است، پروژه دهباشی به ما هشدار می‌دهد که جنگ، اگر نباید، فقط یک مقطع نظامی نیست، بلکه تجلی مجموعه‌ای از ضعف‌ها و شکاف‌ها در ساختار اجتماعی و فرهنگی است. این کار فرصتی برای بازبینی نسبت مردم و قدرت، اعتماد و تجربه و پرسش دوباره درباره سرنوشت جمعی است. این پروژه می‌تواند چراغی بر بخش‌هایی از تاریخ خاموش باشد که کمتر دیده شده‌اند.

● **مخاطب دعوت‌شده:** این اثر بیشتر از آنکه مخاطب عام با صرفاً علاقه‌مند به تاریخ بخواد، با کسانی ارتباط برقرار می‌کند که به سنت نقد، طرح پرسش و گذر از روایت‌های تک‌صدایی علاقه دارند. دانشگاهیان، پژوهشگران، روزنامه‌نگاران، فعالان فرهنگی و جوانانی که به دنبال فهم عمیق‌تر ایران‌اند، مخاطبان اصلی آن خواهند بود. تهیه‌کنندگان این اثری در دعوتی عمومی اعلام کرده‌اند این روایت را فقط تماشا نکنید، بلکه در گفت‌وگو، نقد و بازخوانی مشارکت کنید.

طنزخوانی

مهاجرانی به تصحیح حافظ

نگرانی نیست. وعده‌های انتخاباتی رو هم فراموش نکردیم و به حالت «که کس مباد چو من در پی خیال محال» پیگیری مسئله فیلترینگ هسیتیم تا مردم از وضعیت «ما در پیاله عکس رخ یار دیده‌ایم» خارج بشن. البته باز هم عده‌ای گلیایه دارن که اینترنت قطع می‌شه ولی «گفتمش در عین وصل این ناله و فریاد چیست؟». به هر حال اطلاع دارید که رفع ناترازی‌ها هم تمام وقت ما رو گرفته. سدها خالی شده‌اند. «نهار از این بیابان وین راه می‌نی‌بهایت». از همین رو دولت مذاکراتی با ابرهای نازا داشته و در واقع «دارم امید بر این اشک چو باران که دگر/ برق دولت که برفت از نظرم بازآید». حتما غایت دارید که دولت دست‌تتها نمی‌تونه به مشکلات فائق بیاد. نقش صدواسیمما هم در تبیین برنامه‌های دولت مهمه. می‌فرماید «سال‌ها دال طلب جام جم از ما می‌کرد» با این حال رویکرد ما تعامله. با تمام این مشکلات دولت همچنان پرنشاط و شاداب به کار خودش ادامه میده که «گفت با این همه از سابقه نومید مشو». یک نمونه از این شادابی رو اگه بخوام براتون بگم، همین امروز یکی از وزرا که اومدن جلسه رئیس‌جمهور فرمودن «دوش در حلقه ما قصه گیسوی تو بود» و فضای نشاط‌آوری در هیئت دولت حاکم شد که این خودش نشان از روحیه بالای مجموعه قوه مجریه داره. به هر جهت از منتقدان هم می‌خواهیم ضمن رعایت جانب انصاف دولت رو نقد کنن که خدای نکرده وضعیت «ما کجاییم و لامنت‌گرب‌بی‌کار کجاست» اتفاق نیفتد.

علم‌خوانی

برندگان نوبل فیزیک معرفی شدند

تعداد زیادی ذره درگیر باشند، این اثرات مکانیک کوانتومی معمولاً بی‌اهمیت تلقی می‌شوند. چیزی که در مقیاس میکروسکوپی درست است، تصور نمی‌شد در مقیاس ماکروسکوپی هم صادق باشد. با این حال، این سه پژوهشگر آزمایش‌هایی انجام دادند که نشان داد تئولرژنی کوانتومی را می‌توان در مقیاس ماکروسکوپی نیز مشاهده کرد. جان کلارک، زاده بریتانیا، استاد دانشگاه کالیفرنیا برکلی در ایالات متحده است. دووره، متولد فرانسه، استاد دانشگاه ییل و دانشگاه کالیفرنیا در آمریکاست، جایی که مارتینیس نیز همان‌جا استاد است. جایزه نوبل فیزیک شامل ۱۱ میلیون کرون سوئد (۱٫۲ میلیون دلار) است که در صورت برنده‌شدن چند نفر، بین آنان تقسیم می‌شود؛ همان‌طور که اغلب اتفاق می‌افتد. تاکنون ۳۴ بار جایزه نوبل به سه نفر اهدا شده است.

آیدین سیارسریع

خانم مهاجرانی، سخنگوی دولت گفت: رویکرد جدید دولت «فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم» است. اینکه مسئولان با شعر وضعیت را شرح دهند هم ایده جالبی است. من اگر جای خانم مهاجرانی بودم سخنرانی بعدی را به این شکل برگزار می‌کردم:

خب همون‌طور که می‌دونید، دولت با رویکرد «خنک آن قماربازی که بباخت هرچه بودش» وارد عمل شد و بالاخره موفق شد «دولت فقر خدایا به من ارزانی دار» را حدود یک سال قبل کلید بزنه. خب دولت از روز اول با مسئله «که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکل‌ها» دست به گریبان بود. برای همین ایده وفاق رو مطرح کرد تا با راهبرد «حافظم در مجلسی دردی کشم در محفلی» مجلس رو هم به نحوی با خودش همراه کنه. به هر حال با وجود فعال‌شدن مکانیسم ماشه، با وضعیت «کمین از گوشه‌ای کرده‌ست و تیر اندر کسان دارد» مواجه هسیتیم که البته دولت پیش‌بینی‌های لازم رو انجام داده و جای

